

PODPORA POŘIZOVÁNÍ A UPLATŇOVÁNÍ DOKUMENTŮ ÚZEMNÍHO ROZVOJE Z DOTACÍ EVROPSKÉ UNIE

Ondřej Pešek

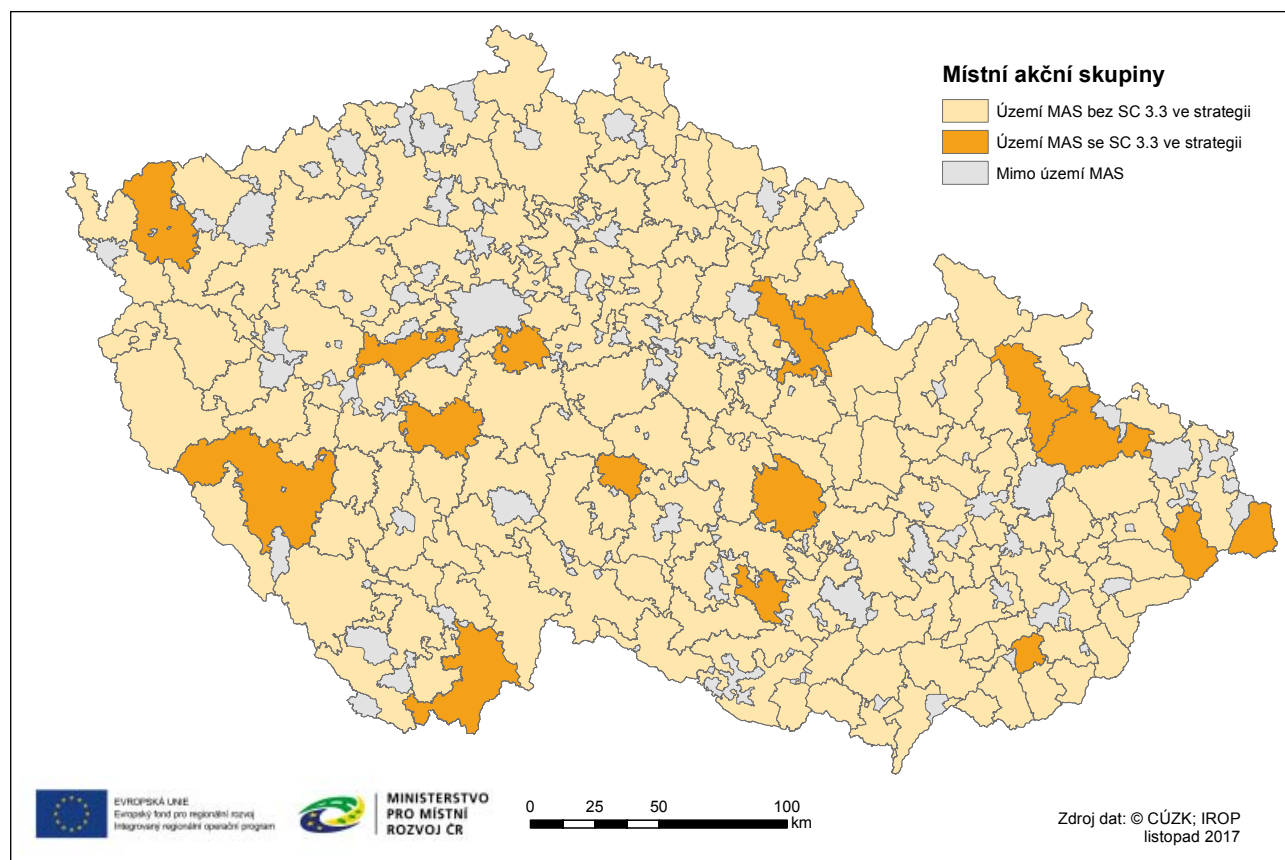
V rámci výzev Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) bude podpořeno 180 projektů na pořizování dokumentů územního rozvoje za více než 200 mil. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). V rámci těchto projektů bude realizováno více než 360 dokumentů územního rozvoje, na které 85 % dotace přispívá Evropská unie, 5 % stát a zbytek hradí sám žadatel.

Dokumenty územního rozvoje vytvářejí předpoklady pro výstavbu a zajišťují udržitelný rozvoj území a koordinaci veřejných a soukromých zájmů. Dlouhodobým problémem v ČR je náročná územní příprava velkých investic, zaměřených na dopravní a technickou infrastrukturu. Právě dokumenty územního rozvoje určují pravidla pro využití území a pro rozhodování veřejné správy i s ohledem na požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (např. sítě TEN-T, TEN-E, Adaptační strategie EU, zelená infrastruktura). Územně plánovací dokumentace je konsensem dotčených orgánů veřejné správy a je projednávána s veřejností s možností soudního přezkumu, proto její zpracování zvyšuje transparentnost, kvalitu, rychlost rozhodování o území, předchází střetům v území a zefektivňuje výkon veřejné správy. Transparentnost a kvalita územně plánovacích dokumentů

jsou zajištěny přímo v procesu jejich pořízení a schvalování. To má pozitivní dopad i na podporu projektů financovaných z ESIF, která je často podmíněna souladem s územně plánovací dokumentací.

Cílem podpory jsou komplexní přístupy k řešení území, reakce na potřeby území z hlediska veřejných zájmů, vývoje hospodářství, změn klimatu, povodňového nebezpečí, a také na měnící se požadavky na veřejnou infrastrukturu.

V období 2007–2013 IOP a PRV podporovaly pořizování územně analytických podkladů a územních plánů. IROP pokračuje v podpoře pořizování územních plánů a nově územních studií a regulačních plánů. Cílem je vyhledat silné stránky území a aplikovat v nich principy udržitelného a vyváženého rozvoje.

Místní akční skupiny s aktivitami SC 3.3. IROP ve strategii

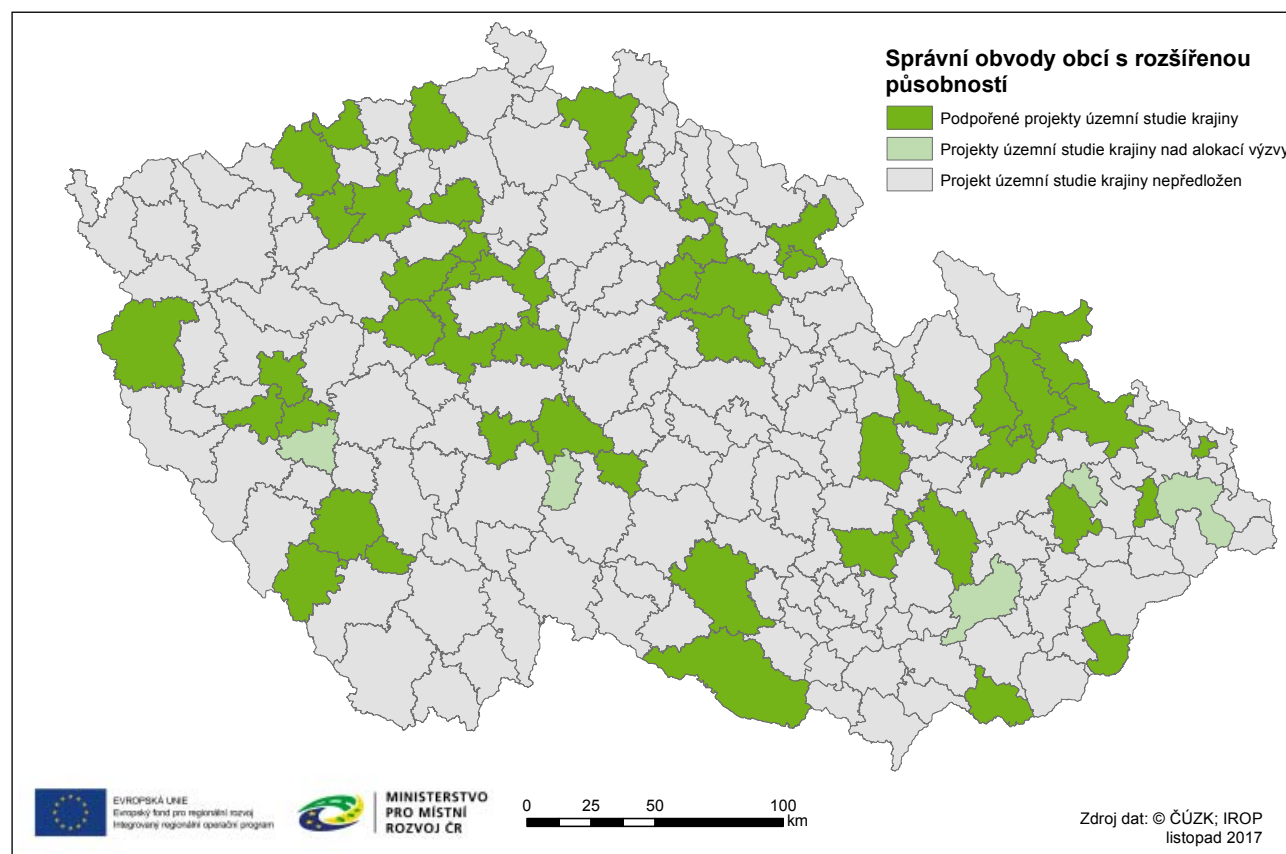
V aktuálně probíhající programové období 2014–2020 byly v rámci aktivit Specifického cíle 3.3 IROP pro oblast územního rozvoje vyhlášeny celkem čtyři výzvy. Jednalo se o individuální výzvy č. 2 „Územní plány“, č. 3 „Regulační plány“ a č. 9 „Územní studie“, kterou lze označit jednoduše jako neúspěšnější. Tyto výzvy byly vyhlášeny již v roce 2015 a ukončeny a dohodnoceny v roce 2017. Nyní je otevřen příjem žádosti už jen u integrované výzvy č. 45 „Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje – integrované projekty CLLD“.

Výzva „Územní plány“ byla vyhlášena pro obce s rozšířenou působností na 535 mil. Kč (EFRR), nicméně úspěšných projektů registrujeme pouze 33 v hodnotě 35 mil. Kč (EFRR). Převážná většina projektů je zaměřena na tvorbu zcela nových územních plánů, ale podpořeny budou také změny územních plánů měst Brandýs nad Labem-Stará Boleslav a Zlín. Průměrná cena celkových způsobilých výdajů na nově pořizovaný územní plán je 1,3 mil. Kč. Nejdražším projektem je pak územní plán Liberce za přibližně 5,3 mil. Kč, poté následují územní plány měst Mladá Boleslav (4,2 mil. Kč), Litvínov (3,1 mil. Kč), Most (1,9 mil. Kč) a Náchod (1,9 mil. Kč). Naopak nejlevnějším je územní plán města Náměšť nad Oslavou za 370 tis. Kč.

Výzva „Regulační plány“ byla vyhlášena na 199 mil. Kč (EFRR) a úspěšných projektů bylo zaregistrováno 11, přičemž těchto 11 projektů obsahuje 19 regulačních plánů. Neaktivnější bylo v tomto ohledu město Olomouc, které má ve svém projektu za 2,7 mil. Kč zahrnuto celkem 9 re-

gulačních plánů – jedná se o největší projekt této výzvy. Většina projektů je pak zaměřena na městské památkové zóny či rezervace. Jedná se například o města Mikulov (1,9 mil. Kč), Nový Jičín (785 tis. Kč), Vysoké Mýto (720 tis. Kč), Kolín (496 tis. Kč) či Jindřichův Hradec (369 tis. Kč). Dále například město Uherské Hradiště připravuje regulační plán nemocnice (1,5 mil. Kč) anebo Hodonín regulační plán obytné zóny Výhon (603 tis. Kč). Tato výzva byla zaměřena na regulační plány z podnětu obce nezahrnující územní rozhodnutí a byla určena výhradně pro území obcí s rozšířenou působností.

Za neúspěšnější lze považovat výzvu č. 9. „Územní studie“, která byla zaměřena na územní studie technické infrastruktury ve vazbě na TEN-E či záměry PÚR, územní studie dopravní infrastruktury ve vazbě na TEN-T, záměry PÚR, územní studie veřejného prostranství a územní studie krajiny. Původně byla alokace výzvy vyhlášena na 382 mil. Kč, nicméně v době plánovaného ukončení výzvy 31. 3. 2017 tato alokace nebyla zdaleka naplněna a bylo registrováno zanedbatelné množství projektů. Na základě ohlasů z obcí a od zpracovatelů byla výzva prodloužena, aby se podařilo finalizovat rozpracované projekty, ale zároveň byla alokace snížena na 150 mil. Kč (EFRR). Oprávněným žadatelem v této výzvě byla pouze obec s rozšířenou působností, nicméně projekt mohl být realizován kdekoli v území správního obvodu ORP. Mohl být tedy předložen i projekt na veřejná prostranství jednotlivých obcí prvního stupně. Takových projektů se sešlo velké množství. Za zmínku stojí například projekty zahrnující více obcí a veřejných prostran-

9. výzva IROP – územní studie krajiny

ství na území správních obvodů ORP Votice (5,3 mil. Kč), Nové město nad Metují (3,5 mil. Kč), Znojmo (2,8 mil. Kč), Valašské Klobouky (2,2 mil. Kč) a mnohé další. Město Černošice předložilo například tři samostatné projekty, přičemž jeden projekt řeší veřejná prostranství přímo v Černošicích a další projekty řeší Rostoky a Čisovice. Úspěšných projektů na územní studii se sešlo celkem 136. V těchto projektech je zahrnuto celkem 316 dokumentů územních studií s různým zaměřením. Celkem se jedná o projekty za 150 mil. Kč z EFRR. Průměrná cena jednoho dokumentu územní studie je 580 tis. Kč celkových způsobilých výdajů.

V rámci 9. výzvy IROP bude také podpořeno celkem 47 projektů na územní studie krajiny. Ty musejí pokrývat celé území správního obvodu ORP a navrhují, prověřují a posuzují varianty řešení vybraných problémů, řeší krajinu podrobně ve všech souvislostech, a to i ve vazbě na zelenou infrastrukturu, Adaptační strategii EU, protipovodňovou ochranu a Evropskou úmluvu o krajině. Díky IROP bude územními studiemi krajiny pokryto 23 % území České republiky (viz mapa). Průměrná cena takového územní studie krajiny včetně doprovodných rozborů je 2 mil. Kč. Největšími projekty jsou pak územní studie krajiny pro SO ORP Znojmo (5,9 mil. Kč), Liberec (4,5 mil. Kč), Černošice (4,2 mil. Kč), Tachov (4,1 mil. Kč) či Valašské Klobouky (3,6 mil. Kč). V rámci IROP bude na tyto dokumenty přidělena dotace ve výši 90 % celkových způsobilých výdajů a v případě územních studií krajiny je možno žádat o dofinancování z národního programu Ministerstva životního prostředí (MŽP výzva č.14/2016).

Všechny projekty z výše uvedených výzev musejí být dokončeny do 31. 12. 2019 a všechny dokončené projekty musejí být zároveň uveřejněny na webových stránkách žadatele, tedy příslušné obce s rozšířenou působností tak, aby k dokumentům měla přístup i široká veřejnost. Již nyní registrujeme více než deset dokončených územních studií, a to například v Humpolci, Vsetíně, Mnichově Hradišti, Prostějově, Hořicích a Ostravě.

Poslední výzvou je výzva č. 45 „Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje – integrovaný projekt CLLD“, která je určena pro projekty v souladu se strategiemi komunitně vedeného místního rozvoje. V této výzvě Řídicího orgánu IROP je aktuálně připraveno 95 mil. Kč z EFRR, nicméně ve svých strategiích má aktivity územního rozvoje pouze 16 místních akčních skupin (MAS) a alokace výzvy bude upravena ve vazbě na schválené strategie CLLD. Podvýzvy MAS se zatím podařilo vyhlásit pouze čtyřem z nich. S ohledem na nízký zájem o tyto aktivity v území Řídicí orgán IROP připravil revizi Programového dokumentu IROP, která obsahuje rozšíření žadatelů i na obce (I. stupně). Tato změna byla schválena Evropskou komisí dne 8. 11. 2017. V návaznosti na tuto změnu dojde k revizi výzvy č. 45 tak, aby se podařilo rozšířit možnosti jednotlivých obcí. Vyhlášení revize je plánováno na začátek roku 2018 a bude zveřejněno na www.dotaceeu.cz/IROP.

Závěrem je nutné konstatovat, že po roce 2020 bude velmi obtížné vyjednat podporu dokumentů územního rozvoje z fondů Evropské unie a příležitosti z let 2007–2013 a 2014–2020 se tak již zřejmě nebudou opakovat. S ohledem na nízkou absorpční kapacitu dokumentů územního rozvoje hrozilo, že by bylo nutné nevyužité prostředky ve výši cca 1 mld. Kč vracet do rozpočtu Evropské unie. Již nyní byly tedy původně alokované a nevyčerpané prostředky převedeny na podporu udržitelných forem dopravy.

*Mgr. Ondřej Pešek
Odbor řízení operačních programů
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*

ENGLISH ABSTRACT

Support for elaboration and application of spatial planning documents from EU subsidies, by Ondřej Pešek

Within the calls by the Integrated Regional Operational Programme, 180 projects for elaboration of spatial planning documents will be supported with over 200 million Czech crowns from the European Regional Development Fund. More than 360 documents for spatial development will be published under these projects, with 85% of the costs financed by EU subsidies, 5% by the government, and the rest by the applicants.